

Piše: Boban Ilić

BALKANIKA U AMERICI

Reč Balkan sama i po svom geografskom značenju izaziva pomešana osećanja svih koji su na bilo koji način dodirnuli tlo ovog nama veoma poznatog poluostrva.

Iz balkanskog lonca vire raznolike noge, u balkanskom kovitlacu se susreću putevi, ptice selice i vozovi. Ali iznad svega i bez posebne pripreme razleže selek pojanje i muzičko grotlo osećanja sabijenih duboko u stomaku crne zemlje. Zvuk kao lava preko planine, kao ritam seoskih taraba ili cvrkut frulaša, jeka gajdaša, lelek ženskog glasa, udarca goca i tarabuke. Tu negde između primorske mandoline i vlaskog topota, ciganske tuge i makedonskog ora je i naša Morava. Dvojnice, blago osećanje uz reku koja plavi Jovanove dvore.

Između svih pitanja povezanih u šarenu ogrlicu našeg prostora pitam se: Zašto postoji ono roze vašarsko srce sa ogledalcetom? Postavljam sebi pitanje gde je srce naše muzike i dokle, do koje granice zapadni svet i svet uopšte može da doživi našu sreću i nesreću, oslikanu muzičkim talentom jednog čoveka i kompozitora, da li je muzički oblik komunikacije bezgraničan i koliko je dubok bunar iz kojeg crpimo vodu za žedna usta? Tom isto pitam mog sagovornika i tvorca muzike koja je sa njim preletela Atlantik i razlegla se kao u gnezdo pilića, dodirujući svakog ko je svoja čula prepustio čulnosti Balkanike u Čikagu.

Boban:

Balkanika je bez sumnje ostavila jak utisak na sve nas, uveli ste publiku u sasvim drugi svet. Kako je Čikago delovao na Vas i Vaš orkestar, da li ima razlike između naših svetova?

“Veoma je čudan osećaj svirati pred publikom u Čikagu, u prestižnoj sali Navy Pear, naročito pred mladom publikom koju doživljavaš kao svoju, srpsku a pri tom svi pričaju maternjim jezikom, engleskim. Tek u direktnoj komunikaciji vidiš da svi manje više govore srpski. Publika, koja je relativno malo znala o Balkanici, prihvatila je našu muziku iznad svakog našeg očekivanja. To je ono što nam uliva nadu da se naši svetovi, koji su ipak različiti, kroz muziku i umetnost uopšte približavaju na najbolji i najsuptilniji način. Muzika Balkanike će zasigurno mladu generaciju srpskog porekla u Americi pomalo naterati da razmišlja o svojim korenima, sto je i prava misija Balkanike.”

Dirigentska palica je fizički laka, ali je u isto vreme teška naprava, koliko je dug put između notne sveske i orkestarskog izvođenja sopstvene muzike?

“Jas am uvek želeo da muzika koju izvodimo bude originalna, da ne radimo obrade, a da se ipak u njoj prepozna miris i folklor Srbije i Balkana. Zbog toga je put od ideje, preko orkestracije, pa do izvođenja na podijumu veoma ozbiljan i težak. Postoji mnogo opasnosti da svojim izvođenjem poremetite nešto što je iskonsko i što je autentično. Izvođenjem starih i poznatih melodija put je mnogo lakši, ali sam se ja ipak kao autor opredelio za ovo

što je teže, ali na kraju dobija više priznanja i pažnje. Možda će za nekih sto godina neko i delove našeg programa tumačiti kao nešto staro i autentično. No o tome će suditi generacije koje dolaze.”

Gde prestaje kontakt sa izvornim zvukom i gde se radjaju novi, lični zvuk i kompozicija? Da li Vam je uopšte potrebno da proučavate izvorne melodije naše tradicije ili one već žive u Vama?

“Ovo je prvi put da mi je neko postavio ovakvo pitanje i na moje oduševljenje pogodio suštinu. Svi mi koji smo rođeni u Srbiji više ili manje slušamo zvuke tradicionalne muzike. Nisam želeo da se bavim istraživanjem tog zvuka, već sam hteo da samo ono što je u meni, uz neku novu muzičku misao, iskomponujem u muziku čija će inspiracija biti folklor Srbije i Balkana. Mislim da istraživanje starog zvuka treba da ide etnomuzikolozi, izvorno pevanje i sviranje izvornim

grupama, a svaka obrada i inovacija na starim pesmama može u većini slučajeva da tu izvornost i autentičnost pokvari, što je često slučaj u Srbiji.”

Stigli ste na sam vrh u onome što radite, a to je ambijentalna etno muzika, zapravo i nemate konkurenciju kod nas. Da li imate neostvarenih želja i u kom pravcu vidite budućnost Balkanike i Vase muzike.

Moja je želja da se naša muzika izvodi u

Sanja Ilić - kompozitor

prostorima gde neće biti samo naše dijaspore, već i autentičnih starosedelaca i da se naša muzika izvodi sa muzičarima koji sviraju čudne etno instrumente, sa horovima i gudačima iz zemalja u kojima smo gosti. To smo već radili u Luxemburgu, Mariboru, Pakistanu. Velika mi je želja da Balkanika završi ispred Kineskog zida u pratnji autentičnog kineskog simfonijskog orkestra. Možda je cilj previsoko postavljen, ali je ostvariv. Možda će i biti ostvaren. Daće Bog.”

Čini mi se da je festival naše muzike i umetnosti u Čikagu trajao prekratko. Da li ste zadovoljni koncertom i kada Vas možemo očekivati ponovo u Americi?

“Pre svega sam prezadovoljan što smo pozvani i imali priliku da održimo koncert u Čikagu. Već nastupi tolikih umetnika pokazuju da je organizacija bila mnogo zahtevnija od obične. Mi smo bili prelepo ugošćeni i zahvaljujemo domaćinima. Imali smo odlično ozvučenje i predivnu rasvetu. Sve je to veoma bitno za pravi nastup Balkanike. Voleo bih da se pojavimo na Čikaškom internacionalnom festivalu sledećeg leta, u punom sastavu, a to znači oko 40 ljudi, gde bi, pored muzičara koji su nastupili na Navy Pear-u, bili i naš hor od 16 članova i naš ženski atraktivan gudački kvartet.”

Zahvaljujem na razgovoru, a ujedno bih i lično želeo da zahvalim Upravi crkve Sveti Nikola, generalnom organizatoru i sponzoru ovog događaja.

PREVODI DOKUMENATA

SRPSKI - ENGLESKI
NEMAČKI

847-809-0579

Časove klavira i kiborda sa velikim iskustvom, uspešno daje

profesorka
Jelena

773-416-1784

Ljubitelji fine muzike za vaše proslave (galerije, privatne familijarne proslave...) pozovite Jelenu.